

Lausunto Työ- ja elinkeinoministeriölle hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta

Khall 17.02.2025 § 28
23/02.00/2025

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Kausto-Uski
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa työryhmän valmistelemasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta. Lausunto tulee antaa viimeistään 11.3.2025 sähköisessä lausuntomenttelyssä (lausunotapalvelu.fi). Lausuntoa pyydetään erityisesti hankintojen valmistelusta ja sidosyksiköiden käytön rajoituksesta sekä niitä koskevien muutosehdotusten vaikutuksista. Lausuntopyyntö on strukturoitu ja sisältää 8 kysymystä. Pyydetty lausunnot ovat tavanomaisesta valmistelusta poiketen osa lainvalmistelun vaikutusten arviointia.

Lausuntopyynnön mukaan hallituksen esityksen tavoitteena on parantaa julkisten hankintojen tehokkuutta ja kustannussäästöjä sekä turvata laadukkaat julkiset palvelut. Hallitusohjelman mukaisesti ehdotuksessa esitetään sidosyksiköiden käytön rajoittamista asettamalla sidosyksikön omistukselle vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia). Esityksen oletetaan lisäävän erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisiin tarjouskilpailuihin. Tavoitteeksi on asetettu myös hankintojen vastuullisuuden, huoltovarmuuden ja turvallisuuden parantaminen. Ehdotuksella pyritään tehostamaan hankintojen valvontaa. Lait on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2026.

Sidosyksiköiden riittävä valvonta on tarpeellista ja väärinkäytöksiin tulee puuttua. Myös muut esityksen tavoitteet ovat kannatettavia. Mekanismit, joilla niitä tavoitellaan, näyttävät kuitenkin johtavan jopa tavoitteiden vastaisiin vaikutuksiin. Valittuja mekanismeja ei perustella eikä taustoiteta riittävästi. Esitetyssä muodossa uusi lainsäädäntö puuttuisi kuntien oikeuteen organisoida toimintansa tavalla, joka ei tue yksityiskohtaisen normiohjauksen purkua, jota hallitusohjelman mukaan myös tavoitellaan. Jos sidosyksiköiden omistusosuutta koskeva ehdotus päätettäisiin toteuttaa, tulisi toimintojen uudelleen järjestelylle ja hankintojen kilpailutuksille varata useamman vuoden siirtymäaika.

Vastaukset lausuntopyynnön kysymyksiin ovat liitteenä.

Esittelijä

Vs. kunnanjohtaja Könönen Kai

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös

Ehdotuksen mukaan.